

HUMANITAS
821.135.1

scriitori
români
contemporani

**CĂTĂLIN
MIHULEAC**
DEBORAH

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Coperta colecției: Adrian Răileanu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Alina Dincă
DTP: Emilia Ionașcu, Veronica Dinu

Tipărit la Livco Design

© HUMANITAS, 2019

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Mihuleac, Cătălin

Deborah / Cătălin Mihuleac – București: Humanitas, 2019

ISBN 978-973-50-6583-6

821.135.1

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 021/311.23.30

Prolog

Îmi explica un înțelept de cârciumă că decăderea bărbatului începe în ziua în care el, între a se întâlni cu o femeie și a citi o carte, alege cartea.

Nu-s de acord: decăderea bărbatului pornește când femeia, între a-l întâlni și a citi o carte, alege cartea sau, mai rău, ultimul număr al revistei *Psychologies*.

Acesta e prologul tragediei masculine, căci, din hăurile cele mai adânci, doar o mână de femeie îl mai poate extrage pe cel deshidratat la suflet și zdrobit la oase.

O asemenea mână de femeie căutam, în vara lui 2017, când, până și mama – otrăvită de vagabondajul meu „literar“ – optase să-mi bată obrazul din groapă. Lihnit financiar, bezmeticind după o sursă pentru a subzista și a mă documenta în vederea scrierii unui roman, mă ascundeam de lume și de mine însumi, vânat și deșirat de toate spaimele posibile.

Mai avusesem pietroaie pe varză, dar niciodată o stâncă. Și pentru că stiloul scriitorului, aidoma organului sexual, nu știe să mintă, al meu zăcea într-o totală prostrație.

Ca să n-o lungesc, aveam capul plin de cojile semințelor pe care Zeița Fortuna mi le scuipa de sus. Eram la pământ, cu perspective certe de-a intra în pământ.

Pe acest teren lipsit până și de bălării, s-a ivit ea. Am primit-o cu rezerve și chiar am vrut să-i dau cu flit; dar n-am făcut-o.

Anul ce a urmat, petrecut cot la cot, s-a dovedit cel mai intens, mai smintit și mai fericit din viața mea. Am cutreierat

Europa, am tras pe nară prafuri celeste, mi-am lărgit orizontul. Și, mai presus de toate, am iubit și-am fost iubit.

Mâna sa de femeie m-a scos din prăpastie și m-a proptit pe prima pagină continentală. Datorită ei, m-am pomenit într-un tîmbălău sexual de toată frumusețea, care m-a propulsat în ochii publici și m-a reabilitat într-ai mei. Salutar s-a dovedit și sejurul din pușcăria franceză, unde am fost tratat cu mai mult respect ca într-o librărie românească.

De-aș fi baladist, aș numi-o „suma tuturor femeilor din viața mea“. Ca să fiu eu însumi, o să spun că era din specia rară a celor cărora le intri în suflet și-n corp ca-n muzeu. Sau ca în sala de periodice a unei biblioteci, unde găsești colecțiile interbelice ale ziarelor *Dimineața* și *Adevărul*, alături de *Scânteia* din anii comunismului și *România liberă* de după revoluția anti-comunistă din 1989.

Am fost împereună până la capăt și-am mers mână în mână la clinica belgiană specializată în căderi de cortină. I-am oferit un buchet de iriși – eu, care prefer în mână o halteră de 50 de kilograme, decât o floare. Și-a oprit un fir, restul i-a lăsat la intrarea în sala unde o așteptau ultimii stropi.

Când ne-am despărțit pentru totdeauna, mi-a făcut cu ochiul, într-un fel care a întinerit-o enorm. Ca toți oamenii cufundați în bătrânețe, avea momente când părea foarte tânără.

Deborah – o femeie pentru muzeofili, pentru bibliofili, străină de maculatura amoroasă care tâmpește lumea. S-a oprit la borna 92, deși mai putea trece fluierând vreo 25.

Nu a murit, ci s-a retras din viață. A demisionat.

Povestea noastră a fost vestită de o văruială, fiindcă fac parte dintre naivii care cred că, dacă-și înnoiesc pereții, își pot urni viața. Am angajat pentru asta un nea Mitică știrb, care învățase meseria de zugrav la pușcărie, unde ispășise pentru o tâlhărie *light*. A ieșit după doi ani, ușurat de infanteria danturii, dar cu patalama de meseriaș la mână.

Nea Mitică m-a tâlhărit *light* și pe mine. Deși ne înțeleseserăm pentru un tarif, la urmă a vrut cu 25% mai mult, fără altă explicație, în afara unui rânjet pe care lipsa dinților îl făcea

irezistibil. I-am plătit, gândindu-mă că diplomația pierdea un talent. De înși ca el avea țara nevoie la negocierile internaționale.

Apoi, cu sălașul vărui, m-am gândit la un afiș pe perete, care să-mi facă agreabile serile și suportabile diminețile. Știam un magazin de amenajări interioare, de unde se puteau alege imagini tonice cu Turnul Eiffel, cu zgârie-nori newyorkezi, cu poduri peste Tamisa, cu plaje pe unde și-a bortelit dracul șlapii. Se găseau și motive zootehnice cu rinoceri sporovăind, girafe păscând și păsări senzuale baletând pe picioarele lor ca niște lujeri.

Parcurgeam afișele, fără să mă pot hotărî. În sectorul fetelor, m-am ciocnit de nestinsa Marilyn Monroe, servită cu fusta-n cap, cu boticul pistă pentru decolarea unor zâmbete cu rază medie de acțiune, cu priviri care coborau fluxul sanguin bărbătesc în chiloți, cu.

Marilyn Monroe! Ce plească pe capul ei de putorișcă, să se bucure de asemenea posteritate! Că i-a făcut felul FBI sau KGB puțin conta, atâta timp cât era mai vie la 55 de ani de la deces, decât atunci când se tăvălea cu dramaturgul Arthur Miller, cu președintele John Kennedy, cu baseballistul Joe Dimaggio, cu juristul Yves Montand ori cu mafiotul Sam Giancana – toți reprezentanți ai unor meserii foarte apreciate în societate.

Frumusețea ei rămânea cea mai omagiată din lume, afișele cu ea sculau din cimitire morți în erecție. Nu i-a spânzurat o clipă pielea pe gât, nu i s-a defrișat gura, nu s-a poticnit în cadru metalic, nu a scârbit lumea cu tenul galben-verzui, încântător doar pentru preoți. A livrat-o mă-sa tocmai hăt în 1926, dar ea tot cea mai șarmantă, ravisantă și nonșalantă rămânea, de-a pururi bună de ornat pereții noilor generații, care ar ajuta-o să treacă strada, dacă ar vedea-o în baston.

Marilyn Monroe, de-a pururi miss, cu supremația neclintită de concurență. Actrițe, fotomodele și alte muieruști celebre – care le oferă voyeurilor orgasme injectate cu E-uri –, îndoiaie cu umilință genunchiul în fața ei, moartă cobză. Ce lecție istorică!

M-am îndepărtat de raionul Monroe, cu un clătinat din cap pe care ar trebui să-l înregistrez la Oficiul de Stat pentru

Invenții și Mărci. Am grăbit pasul spre ieșire, fără să aud urările vânzătoarelor, care mă așteptau să revin, de ziceai că doar dorul de mine le va ține în viață. Hotărât lucru: dintre toate felurile de politețe, aia profesională îmi cade cel mai greu.

Am parcurs pe ploaie drumul spre casă, în tigaia mea Skoda, care prăjea kilometrii într-un ulei neschimbat cu anii. Gândul la arzoaica Monroe nu se răcea. În 1962, când ea dădea colțul, eu abia mă nășteam, nu m-aș mai fi născut.

O asemenea femeie mă putea readuce la viață. Dar de unde să scot una egală, când jumătate de secol nu izbutise?

A doua zi la ora nouă, când îl hrăneam pe motanul Aramis cu un ton la conservă după care-mi lăsa gura apă, cineva mi-a sunat la ușă. Nu-mi plac vizitele matinale, așa că am deschis fără chef. În fața mea, un tip de 40 de ani, cu o judicioasă amplasare a mușchilor pe oase, ținea un tub de carton sub braț:

— Am o livrare pe numele dumneavoastră!

N-a fost nevoie să-l poftesc în casă, pentru că a intrat singur și s-a oprit în camera de lucru, unde, din tubul său de carton, a extras un poster, pe care l-a desfășurat și l-a lipit pe peretele din fața biroului. Toate s-au petrecut în 30 de secunde, fără permisiunea mea, așa că mă pregăteam să protestez.

N-a mai fost cazul. Priveliștea m-a amuțit, fiindcă între romantismul unui răsărit de soare și altul propus de un fund de femeie, fac și eu, ca oricare estet, alegerea corectă.

Afișul prezenta de la spate o tânără în chiloței de culoarea vișinei necoapte, îndoită ca un echer, pentru a mătura praful de la poalele bibliotecii. Toate valorile care ridicau imnuri frumuseții feminine – nervozitatea gleznei, rozul călcâiului, tangoul ligamentelor de la genunchi, fundul ca o pară, dar mult mai hrănitor – erau puse în evidență. Pe spatele fetei se scurgeau rostogoli de foc priponiți cu fundă neagră, iar ca vertijurile mele să fie totale, din volbura de jos, se ițeau alge roșiatice, vestitoare ale unei caligrafii perfecte.

Imaginea era mai mult decât o invitație la lecturile dragostei. Acolo stăteau în echilibru Cerul și Pământul, Liniștea și

Uraganul, Pacea și Războiul. Acolo era scrisă o somație la viață și puteam să jur că niște chiloți inexistenți mi-ar fi aprins mai puțin imaginația decât dantela aceea de chicot și clocot.

Eram încântat de noua mea pictură murală și, ca orice visător profesionist, doream să o admir singur. Abia de-am remarcat că – aplecată cum era – noua mea colocatară părea să ștergă praful exact din locul unde zăcea teza mea de doctorat, *Pamfletul, jurnalism sau literatură?* Dar cui îi mai păsa de doctorate și de alte fleacuri?

Am deschis portofelul, gest care i-a încordat comisionarului musculatura. Nu voia bani. Mi-a lăsat pe birou o carte de vizită, cu un număr de telefon notat cu stiloul, și a ieșit fără să salute.

Un simplu număr de telefon, poate al magazinului de unde provenea fata cu alge olimpice. O fi fost un dar, întrucât – prin literatura mea dezaxată – făceam publicitate indirectă acestui gen de produse.

Mă simțeam onorat.

Pentru că sunt binecrescut, am sunat a doua zi la numărul respectiv. Mi-a răspuns o voce masculină, care părea că nu aștepta nimic altceva pe lume în afara telefonului meu.

— Da, eu sunt cel care v-a adus acasă afișul! Am însă și altceva pentru dumneavoastră: o propunere de colaborare. Puteți fi mâine la amiază în Parcul Copou, lângă Obeliscul Leilor? Facem o plimbare printre veverițe și discutăm în liniște.

Cum nu mai promisem de-un veac propuneri de colaborare, am fost punctual la întâlnire, încercând să-mi ascund excitația. L-am recunoscut de la distanță pe tipul care-mi sunase la ușă: sprijinea mersul unei bătrâne, machiate cât pentru propriile funeralii. Era destul de înnorat pentru ochelarii ei de soare, dar cum și eu sunt fotofob, am înțeles-o.

Așa am cunoscut-o pe Deborah. Însoțitorul – vi-l prezint pe nepotul meu, Marcel! – s-a evaporat, lăsându-ne discuția fără martor. În sfertul de oră următor, am aflat ce-mi oferea și ce-mi cerea.

Primeam o indemnizație de 2.000 de euro lunar, vreme de un an, pentru a-i fi „gigolo de conversație“. La vârsta mea, nu era de colea să fiu gigolo, chiar dacă doar de conversație.

Mi se mai cerea să mă documentez în privința anumitor teme, atunci când va fi cazul, să împart cu ea insomniile și să-i fiu *sparring partner*, când discuția trecea dinspre pacea erbi-voră în sectorul carnivor al polemicii.

Din ce vedeam, volumul meu de activitate creștea: pe lângă gigolo de conversație, eram solicitat ca „secretar de plicti-seală“ și „bursier de insomnii“. Oricum, bine că evitam alt soi de prestări servicii.

2.000 de euro era enorm pentru mine, dar învățasem să mă strâmb:

— Stimată doamnă, volumul de muncă este colosal! Mult mai potrivite sunt un salariu de 3.000 de euro lunar și garanția că voi primi banii pentru întreg anul de contract, în caz că – hm! – se va întâmpla ceva nepre...

— În caz că o să crăp, vrei să spui! Și nepotul meu trage speranță. Am îngropat destui care au tras speranță. Mi s-au tocit degetele ca la chitariști, de cât am presărat țărână pe sicriile altora.

Dacă boarea nervoasă care mi-a răvășit părul ar fi țintit-o pe ea, nu i-ar fi lăsat fir pe cap. Îi sărise muștarul și graseia pu-ternic:

— De acord: 2.500 euro lunar, plata pe un an dacă o mierlesc, plus un avans de 2.500 pentru a-ți lua haine ca lumea! Costume, cămăși, cravate! Și eșarfe, că nu stai tocmai strălucit cu pielea gâtului.

Când primești asemenea complimente de la cineva sărit de 90 de ani, te simți exact cum m-am simțit eu atunci.

Am dat mâna, suficient pentru a-i simți dogoarea liniilor din palmă.

Anii 1918–1926: Unii scriu istorie, alții o învață

I

Aurelian Leon a crescut *en gros* în mijlocul unei duzine frățești, fără urmă de soră. Gloata filială a fost pentru tată – un învățător pacifist – tactica potrivită de-a scăpa de Primul Război Mondial. Țara l-a luat deoparte și i-a șoptit:

— Prepară matală cât mai multe porții de carne de tun pentru războiul viitor, că de ăsta te-oi scuti!

Cea păgubită era mama eroină, care se deșela cu fiecare sarcină. Adevăru-i că nimeni, în afara blajinului ei soț, n-ar fi descoperit la ea vreo chemare sexuală, oricât ar fi cotrobăit. Poate doar popa Afteni, cealaltă vedetă locală, care și el își însămânța muieră cu o frenezie de nebănuț la un sat de cumințenia Cucuteniului.

12 bucăți avea învățătorul Leon; 11 bucăți – preotul, cu mențiunea că în gestiunea acestuia se ilustra sexul frumos, dacă îi putem categorisi astfel fetele, ușor de rătăcit printre orășeniile din ogradă. Ai fi zis că între cei doi se statornicise o competiție reproductivă, ca o destindere după efortul intelectual și spiritual cerut de activitățile lor profesionale.

În această emulație procreativă, gândul conducător al fraților Leon se învârtea în jurul venirii copiilor pe lume. De unde apăreau? Ce ființă misterioasă o închidea pe moașă cu mama și c-un lighean în odaie, pentru a-i înmâna după câteva ceasuri învățătorului un godăcel zgomotos?

Vasile – cel mai mare, tartorul – a prins la școală un fir, a investgat și i-a luminat pe frații mai mici, prin intermediul

unui pachet de cărți de joc cu poziții porno. Ia uite-aici, cum se face pe la spate, de juri că muierea-i iapă, când o smotocește armăsarul!

Dar cum nimerește ținta prin atâta păr? La iapă e simplu, că are obstacol doar coada, pe care și-o dă grabnic deoparte. Vasile își drese vocea:

— Măi tonților, când se zbârlește, fofoloanca se unge cu untdelemn! Iar capul puței bărbătești merge orbește, că-i place untdelemnul.

— Da' nu-i păcat de untdelemn? Nu mai bine-l pui la tigaie, când faci scrob?

În viziunea fraților Leon, scrobul simboliza reușita în viață. Când în colbul satului a poposit odată un automobil, unul a exclamat:

— Ehei, ăsta cu otomobilu' e om mare, mânăncă numa' scrob!

Înghesuți în două camere, câte trei în pat, frații își îndreptau viselor ceea ce mintea nu le putea cuprinde. Cei mici visau tigăi cu scrob, cei mari ar fi vrut să-și potolească singuri fierbințeala care le frâna somnul... N-aveau însă curaj s-o facă, de când fuseseră avertizați de-un soldat venit în permisie că o boală slută – *Parchinson*, care îți tremura mâna –, se făcea de la „labă“.

Băieții își lărgeau orizontul. Aha, „labă“ îi spunea obiceiului! Cică și fetele gustau, când le pornea untdelemnul, dar ele își puneau la muncă doar un deșt sau două. Și că de aia le creștea păr, ca o precauție divină, pentru a le ascunde locul, să nu-l mai nimerească și să facă *Parchinson*.

Duzina Leon era copleșită... Va să zică Dumnezeu ținea sub observație năravul și-i pedepsea pe făptași cu *parchinzoane*! Au fost necesari mulți ani până când Aurelian, elev la Liceul Internat „Costache Negruzzi“ din Iași, să-și ia inima în dinți și să-și stingă astfel focul. Și doar după ce colegii l-au asigurat că legătura dintre masturbare și *Parkinson* era doar o sperietoare pentru țăranii care-și efectuau stagiul militar, cauzele bolii fiind ceva mai complexe.

Un pedagog – fiu de țăran ca el – i-a spus că masturbarea era sexul săracului. Elevii cu bănuți se adresau fetelor din zona Halei Centrale, dar nevoiașii își împloteau imaginația cu mâna dreaptă.

În afară de leafa tatălui, familia Leon trăia din bucata de livadă de lângă casă. Fructele erau cumpărate de arendașul Sami Michelson, care le revindea – în funcție de calitate – unui producător de conserve și unui cârciumar.

Michelson avea un fiu – Moșe – care se relaxa în vacanțe cu bicicleta pe ulițele satului. Băieții mai răsăriți încercau să împrumute de la el drăcia aia cu ghidon, dar Moșe le ignora cererile. Cum să se tragă de brăcinar cu niște țărănuși?

Refuzul său a stârnit antipatie. Când trecea cu părul arici pe două roți, frații Leon își exersau talentul pamfletar:

— *A trecut Moșe jidanul, / Vântul i-a belit caftanul!*

La început, victima n-a auzit strigătura, dar cum intensitatea rostirii creștea, într-o zi a rotit capul spre ei și a scuipat, fără să reducă viteza. După cinci minute, s-a întors și i-a scuipat din nou, să fie cu pereche.

A doua zi, când creativitatea copiilor a adăugat la strigătura câțiva bulgări de pământ, biciclistul i-a scuipat cu mai multă salivă. Și, fiindcă tocmai mestecase o bucată de ciocolată, proiectilul a câștigat în dulceață și parfum, prilejuindu-i lui Aurică primul contact cu gustul delicat de care până atunci doar auzise.

Mmmm! Ciocolata bătea scrobul! Avea de gând să-l enerveze și a doua zi pe puiul de jidan, pentru a-și întipări gustul grenadei care-i explodase în gură.

N-a mai avut șansa. Înainte de masa de seară, tata l-a amenințat că-l îmbucățește dacă se mai ia de domnișorul arendașului, care le cumpăra prunele și perele. Și care le împrumuta bani cu dobândă omenească:

— Să vă pot purta măcar pe unii dintre voi la liceu, că mi-ați mâncat sufletul, stârpiturilor, vedea-v-aș ori la casa voastră, ori la dracu'!

Cuprins

5	Prolog
11	Anii 1918–1926: Unii scriu istorie, alții o învață
62	Anii 1927–1941: Gară? Duminică? Bagaj? Transnistria?
144	Anii 1942–1944: Globalizarea prin ciorap
196	Anii 1945–1964: Ponoasele și foloasele insomniilor
218	Anii 1965–2018: Gigolo de conversație
269	Epilog